

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń "Compensa" - Spółce Akcyjnej
Vienna Insurance Group w Warszawie
o zapłatę i ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 lipca 2012 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie o kosztach
zawarte w pkt. 3 wyroku Sądu Okręgowego
z dnia 14 lutego 2012 r.,

- I. oddala zażalenie,**
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem zawartym w wyroku z dnia 14 lutego 2012 r. nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Wskazując jako podstawę rozstrzygnięcia w tym przedmiocie art. 102 k.p.c. Sąd stwierdził, iż powód jest bezrobotny, znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i pozostaje na utrzymaniu żony. Łączny dochód małżonków wynosi 1500 złotych. Ponadto w postępowaniu pierwszoinstancyjnym powód został obciążony stosunkowo wysokimi kosztami, które zbliżone są do kwoty uzyskanej od pozwanego z tytułu naprawienia szkody. Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał, iż konieczność wniesienia apelacji nie wynikała z działań powoda, a samego apelującego, który bardzo późno zgłosił dowody na okoliczność zapłaty powodowi części dochodzonych świadczeń oraz błędnego orzeczenia przez sąd pierwszej instancji o odsetkach.

Pozwany Compensa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group wniósł zażalenie na powyższe orzeczenie. Zarzucając naruszenie przepisu art. 102 k.p.c. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie oraz przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny dowodów, mających świadczyć o występowaniu szczególnie uzasadnionego wypadku i skutkującego błędnym przyjęciem zasady słuszności, pozwany wnosił o zmianę orzeczenia przez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego. Skarżący podniósł ponadto że powód nie jest obecnie bezrobotny, gdyż prowadzi działalność gospodarczą i przedstawił na tę okoliczność dowód w postaci wydruku komputerowego z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z którego wynika że od dnia 3 sierpnia 2010r. powód ma zarejestrowaną działalność gospodarczą w zakresie produkcji pozostałej odzieży wierzchniej.

W odpowiedzi na zażalenie powód J. K. wnosił o oddalenie zażalenia jako bezzasadnego i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym. Wskazał, że jego dochody są niewielkie, a koszty postępowania (6.745,88 zł) niewiele niższe jak uzyskana od pozwanego kwota (7.862 zł).

Sąd Najwyższy zważył:

Przepis art. 102 k.p.c. ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Stanowi on, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Powyższa regulacja jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, ponadto wymagającym wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania omawianego przepisu, zaliczyć należy związane z samym przebiegiem postępowania oraz dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Za trafny należy uznać pogląd, zgodnie z którym sama sytuacja ekonomiczna strony przegrywającej, nawet tak niekorzystana, że strona bez uszczerbku dla utrzymania własnego i członków rodziny nie byłaby w stanie ponieść kosztów, nie stanowi dostatecznej podstawy zwolnienia - na podstawie art. 102 k.p.c. - od obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, jeżeli nie przemawiają za tym dalsze szczególne okoliczności. W zażaleniu pozwany powołał się na nową okoliczność dotyczącą uzyskiwania przez powoda samodzielnych dochodów. Nie wykazał jednak ani ich wysokości ani waloru nowości, tj. przyczyn dla których wcześniej jej nie przedstawił. Pozwany nie zakwestionował ponadto pozostałych przesłanek, na których zostało oparte rozstrzygnięcie Sądu. Roszczenie dochodzone w procesie związane było ze szkodą na osobie, wynikającą z wypadku komunikacyjnego, w którym powód doznał bardzo poważnych obrażeń ciała. W związku z przeprowadzeniem postępowania dowodowego obejmującego szereg opinii biegłych koszty procesu były wysokie i oscylowały w granicach przyznanej ostatecznie kwoty. Sąd drugoinstancyjny trafnie zauważył, iż przyczyny uwzględnienia apelacji pozwanego nie leżały po stronie powoda, a nawet wręcz były wynikiem zaniedbań zakładu ubezpieczeń, który w trakcie procesu nie wykazał w jakim zakresie wcześniejszymi świadczeniami zaspokoił szkodę. W części konieczność wydania orzeczenia reformatoryjnego wynikała ponadto z błędu Sądu Rejonowego w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach.

W tym stanie rzecz, mając na względzie, że ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrejonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym

przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy i może być podważona przez sąd wyższej instancji tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, 7-8, poz. 98) i stwierdzając brak przesłanek dla takiej oceny Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zażalenia i na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił je jako bezzasadne. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).